

**Θέσεις-Προτάσεις ΣΕΒΕ στο διάλογο του Υπουργείου
Οικονομικών για την αναμόρφωση του
φορολογικού συστήματος**

Θεσ/νίκη, 28.01.10

Περιεχόμενα

A. Γενικά σχόλια και προτάσεις: φορολογικό πλαίσιο και ανάπτυξη-ανταγωνιστικότητα - Πρόταση ΣΕΒΕ για δημιουργία διαρκούς φορολογικής επιτροπής διαβούλευσης για τη συστηματική παρακολούθηση και τη συνεχή βελτίωση του φορολογικού καθεστώτος

B. Ειδικά θέματα - Προτάσεις ΣΕΒΕ:

1. Μείωση διοικητικού κόστους – Απλοποίηση διαδικασιών - Ηλεκτρονική διαχείριση του συστήματος
2. Νομοθετικά μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής - Έλεγχοι
3. Φορολογία εισοδήματος Νομικών Προσώπων
4. Ειδικά φορολογικά θέματα εξαγωγικών επιχειρήσεων

Α. Γενικά σχόλια και προτάσεις: φορολογικό πλαίσιο και ανάπτυξη-ανταγωνιστικότητα - Πρόταση ΣΕΒΕ για δημιουργία διαρκούς φορολογικής Επιτροπής Διαβούλευσης για τη συστηματική παρακολούθηση και τη συνεχή βελτίωση του φορολογικού καθεστώτος

1. Το φορολογικό σύστημα που εφαρμόζεται σε κάθε χώρα αποτελεί και μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους της αναπτυξιακής πολιτικής της. Αυτή η διάσταση κάθε φορολογικού συστήματος συχνά δεν αντιμετωπίζεται με την πρέπουσα σημασία σε περιόδους δημοσιονομικής κρίσης. Θα ήταν λοιπόν αναποτελεσματική η αναμόρφωση του ισχύοντος ελληνικού φορολογικού συστήματος, εάν δεν συνδυασθεί και δεν ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο μέτρων, τα οποία συγκροτούν μια **στρατηγική αναπτυξιακή πρόταση για την οικονομία**.

Η πολύ χαμηλή διεθνής ανταγωνιστικότητα, η απουσία ισχυρών αναπτυξιακών τομέων μετά τη μείωση των δημοσίων επενδύσεων, η μη απελευθέρωση αγορών, οι οποίες θα προσέλκυαν σημαντικές επενδύσεις και ο υπερτροφικός γραφειοκρατικός, αδιαφανής, αντιπαραγωγικός και σπάταλος δημόσιος τομέας συνιστούν τα κυριότερα αναπτυξιακά εμπόδια αλλά και τις πηγές τροφοδότησης των δίδυμων ελλειμμάτων του δημόσιου χρέους και τρεχουσών συναλλαγών. Οι παραπάνω παράγοντες δε θα πρέπει να αγνοηθούν κατά την διαδικασία αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος και θα πρέπει να εξετάζεται η συνάφεια των μέτρων που θα αποφασιστούν τόσο ως προς την εξάλειψη αυτών των παραγόντων, όσο και ως προς την ενθάρρυνση άλλων αναπτυξιακών δυνάμεων.

2. Ο χρόνος και το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου, μολονότι αντανakλούν το μέγεθος και τον επείγοντα χαρακτήρα του δημοσιονομικού προβλήματος, πιστεύουμε ότι είναι ανεπαρκείς, δεν θα επιτρέψουν μια ουσιαστική αναμόρφωση και θα οδηγήσουν σε μεγάλο βαθμό στη λήψη ρεαλιστικών και αναγκαίων αποφάσεων που λογικά θα αμβλύνουν το ταμειακό και δημοσιονομικό πρόβλημα βραχυπρόθεσμα. Θα πρέπει όμως αυτή η προσπάθεια να μη σταματήσει και να συνεχιστεί μέσα από **τη δημιουργία μιας διαρκούς φορολογικής Επιτροπής Διαβούλευσης για τη συστηματική παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη συνεχή βελτίωση του φορολογικού καθεστώτος** (σε επίπεδο νομοθέτησης και εφαρμογής) με συμμετοχή σε αυτή εκπροσώπων των φορέων που συμμετέχουν στην παρούσα διαβούλευση καθώς και ανάρτηση στο διαδίκτυο με συνεχή ενημέρωση αυτού. Στα αντικείμενα της προτεινόμενης Επιτροπής θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν και τα τελωνειακά θέματα, καθώς συνδέονται με τα φορολογικά (πχ ΦΠΑ εισαγωγών-εξαγωγών).

3. Η αναγνώριση της σημασίας της διαβούλευσης για τη φορολογική μεταρρύθμιση και των προσδοκιών που αυτή δημιουργεί στους εμπλεκόμενους θα πρέπει να γίνεται σεβαστή. Δεν νοείται στη διάρκεια της διαβούλευσης να νομοθετούνται νέα μέτρα και ιδιαίτερα μέτρα αύξησης φόρων, επιβολής νέων άμεσων ή έμμεσων φόρων, κ.λ.π. Ο προσφάτως (19.01.10) ψηφισθείς νόμος για την «Τροποποίηση του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία και του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα», στο πλαίσιο της αγωνιώδους προσπάθειας για κάλυψη βραχυπρόθεσμων ταμειακών αναγκών του Δημοσίου, συνιστά σαφώς παραβίαση αυτής της αρχής και θα πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα προς αποφυγή.

4. Η απλοποίηση, η διαφάνεια και η ανταποδοτικότητα του φορολογικού συστήματος πιστεύουμε ότι πρέπει να αποτελούν τις τρεις κύριες παραμέτρους,

μαζί βεβαίως με τη **σταθερότητα** του και τον αναδιανεμητικό του χαρακτήρα. Ιδιαίτερα ως προς την ανταποδοτικότητα του φορολογικού συστήματος, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να προβλέπονται μετρήσιμα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις που τηρούν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις π.χ. **παροχή κινήτρων σε συνεπείς επιχειρήσεις** και παροχή κινήτρων για εθελοντική συμμετοχή σε μέτρα που μπορεί να παροτρύνουν και τις μη συνεπείς επιχειρήσεις να συμμορφωθούν στις υποχρεώσεις τους.

5. Καθοριστικές για την επιτυχία του όποιου εγχειρήματος για βελτίωση του φορολογικού συστήματος είναι η νομοθέτηση και η εφαρμογή μέτρων, χωρίς διακρίσεις και σκοπιμότητες και ανεξάρτητα από το πιθανό πολιτικό κόστος.

6. Είναι απαραίτητη πλέον ανάγκη να **διευρυνθεί η φορολογική βάση, χωρίς παρεκκλίσεις τόσο για την εφαρμογή του Φ.Π.Α. (καθολικά σε όλους τους τομείς συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών) όσο και για τη φορολόγηση του εισοδήματος**, κυρίως των επαγγελματιών (προσδιορισμός κερδών με βάση τη διαφορά εσόδων-εξόδων δηλ. **λογιστικός προσδιορισμός**).

7. Η νέα φορολογική πολιτική θα πρέπει να αποκαταστήσει το βαθύ ρήγμα εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους και φορολογουμένου και να άρει την επιφυλακτικότητα και καχυποψία των φορολογικών αρχών έναντι όλων των επιχειρήσεων.

8. Τα έσοδα του δημοσίου μπορούν να ενισχυθούν σημαντικά με την ισχυροποίηση της ανταγωνιστικής θέσης στο διεθνές περιβάλλον, με την **ανάπτυξη της εξωστρέφειας** καθώς και με την αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Ο ΣΕΒΕ πιστεύει στο δόγμα ενιαίος φορολογικός συντελεστής, φορολογική σταθερότητα, περισσότερα κέρδη για τις επιχειρήσεις άρα και περισσότερα έσοδα (σε απόλυτους αριθμούς) για το δημόσιο. Επίσης, όσο περισσότερο εξωστρεφείς γίνονται οι ελληνικές επιχειρήσεις, τόσο περισσότερο μειώνεται το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου.

Η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που αποτελούν τη μόνη διέξοδο για βιώσιμη ανάπτυξη πρέπει να αποτελέσει πρωταρχικό μέλημα και της αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος. Ο εθνικός στρατηγικός στόχος που προτείνει ο ΣΕΒΕ **για διπλασιασμό των εξαγωγών της χώρας μας μέχρι το 2014** μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, σημαντική παράμετρος της οποίας είναι το φορολογικό καθεστώς.

9. Η αύξηση των εσόδων θα πρέπει να επιτευχθεί κυρίως μέσω της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, της ουσιαστικής και αποτελεσματικής αναδιοργάνωσης των ελεγκτικών μηχανισμών και του εξορθολογισμού της φορολογίας

9.1. Ενδεικτικά αναφέρουμε το παράδειγμα της απώλειας σημαντικών εσόδων για το ελληνικό δημόσιο από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης Πετρελαίου από αλλοδαπά φορτηγά. Πιο συγκεκριμένα, τα τουρκικά φορτηγά διεθνών μεταφορών που αναχωρούν από την Τουρκία για μεταφορά στην Ελλάδα προμηθεύονται στο συνοριακό σταθμό της Τουρκίας (Ipsala) μεγαλύτερη ποσότητα αφορολόγητου πετρελαίου από αυτή που δικαιούνται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις (200 λίτρα). Η ανεπάρκεια των ελέγχων της παραπάνω παράβασης από τις ελληνικές αρχές οδηγεί, σύμφωνα με μια πρώτη εκτίμηση από τα στοιχεία της Ομοσπονδίας

Φορτηγών Αυτοκινήτων Διεθνών Μεταφορών (ΟΦΑΕ), σε απώλεια εσόδων για το ελληνικό δημόσιο της τάξης των 10εκ.€ σε ετήσια βάση.

9.2. Επίσης σήμερα το ποσοστό Φ.Π.Α. είναι χαμηλότερο (6-13%) σε όλα τα νησιά αδιακρίτως, τη στιγμή που, κατά την άποψή μας, θα έπρεπε στα νησιά με υψηλή τουριστική κίνηση π.χ. Μύκονος και Νάξος (και όχι στα νησιά των άγονων γραμμών) ο ΦΠΑ να αυξηθεί σε ποσοστό 19%, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της τουριστικής περιόδου π.χ 1/6-30/9.

B. Ειδικά θέματα – Προτάσεις ΣΕΒΕ

1. Μείωση διοικητικού κόστους – απλοποίηση διαδικασιών - Ηλεκτρονική διαχείριση του συστήματος

Πρόταση του ΣΕΒΕ είναι να δοθεί απόλυτη έμφαση στην **καθολική ηλεκτρονική διαχείριση του συνόλου των φορολογικών συναλλαγών** με φορέα διαχείρισης του συστήματος την Γ.Γ.Π.Σ. και τελικό αποδέκτη το Κ.Ε.Π.Υ.Ο.

Η ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων, φόρων εισοδήματος, ΦΠΑ, παρακρατούμενων τελών κ.ά. θα πρέπει να καθιερωθεί και να εφαρμοστεί το συντομότερο δυνατόν.

Στην κατεύθυνση αυτή μπορούν να συμβάλλουν δράσεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΣΠΑ, τόσο για τον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα, όσο και για την ενίσχυση των φορολογούμενων ιδιωτών.

Επίσης προτείνουμε να γενικευθεί η **εφαρμογή του ηλεκτρονικού τιμολογίου** που έχει ήδη ξεκινήσει.

2. Νομοθετικά μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής - Έλεγχοι

2.1. Φοροδιαφυγή – Διασταυρώσεις στοιχείων - Συναλλαγές μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών – Ενδοομιλικές συναλλαγές

2.1.1. Θεωρούμε ότι οι τελευταίες εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέγεθος της φοροδιαφυγής στην ελληνική οικονομία περιγράφουν πολύ καθαρά το πρόβλημα, το μέγεθός του και τις πηγές της φοροδιαφυγής.

Ο ΣΕΒΕ πιστεύει ότι η πάταξη της φοροδιαφυγής όσον αφορά τις παραγωγικές και εμπορικές επιχειρήσεις θα έρθει μέσα από **έμφαση των ελέγχων στην διακίνηση αγαθών και όχι στον τόπο παραγωγής τους**. Ενώ, σε αντιδιαστολή, οι τομείς παροχής υπηρεσιών πρέπει να ελέγχονται με βάση την ταυτοποίηση ύπαρξης συμβάσεων με εκδοθέντα τιμολόγια. Στον τομέα των ακινήτων η σύγκριση των δανειακών συμβάσεων μέσω τραπεζών και των αντίστοιχων συμβολαίων αγοροπωλησίας θα οδηγήσει στην πλήρη εικόνα των αποκομιζομένων εσόδων.

2.1.2. Μείζονος σημασίας είναι η **διασταύρωση στοιχείων, φορολογικών και μη**, ώστε να αντιμετωπιστεί η φοροδιαφυγή αλλά και η παράβαση άλλων υποχρεώσεων προς το Δημόσιο (πχ εισφοροδιαφυγή).

2.1.3. Η **διευρυμένη υποχρεωτικότητα στη χρησιμοποίηση τραπεζών κατά τις εμπορικές συναλλαγές όπως και η ενίσχυση της χρήσης εταιρικών πιστωτικών καρτών** μπορεί να συμβάλει στη μεγαλύτερη διαφάνεια του συστήματος και στην μείωση της φοροδιαφυγής.

Προτείνουμε την **on-line σύνδεση επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ανοικτών στην πρόσβαση των φορολογικών υπηρεσιών** ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος ανά πάσα στιγμή.

Σε κάθε όμως περίπτωση ο όποιος έλεγχος θα πρέπει να γίνεται με διασφάλιση του απορρήτου.

2.1.4. Ένας άλλος τομέας που αναπτύσσεται φοροδιαφυγή είναι στις ενδο-ομιλικές συναλλαγές μέσω του **transfer pricing**. Ο ΣΕΒΕ τάσσεται υπέρ της πάταξης του φαινομένου των ενδοομιλικών συναλλαγών, με στόχο όμως αποκλειστικά **την φοροαποφυγή-φοροδιαφυγή και όχι τον έλεγχο των τιμών.**

Σήμερα για το transfer pricing ισχύουν, αφενός, η νομοθεσία του ΥΠΑΝ (άρθρο 26 ν. 3728/2008-Κανόνες τεκμηρίωσης Τιμών Ενδοομιλικών Συναλλαγών) και η απόφαση Α2-8092/31-12-2008 του ίδιου Υπουργείου που ρυθμίζει τα θέματα της παραγράφου 10 του άρθρου 26 του νόμου αυτού και, αφετέρου, ο Ν. 3775/2009-άρθρα 1-2 του Υπουργείου (Οικονομίας και) Οικονομικών («Κανόνες Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών, Κανόνες Υποκεφαλαιοδότησης Επιχειρήσεων, Διαδικασία Ταχείας Αδειοδότησης και άλλες διατάξεις»).

Αίτημα του ΣΕΒΕ είναι η αντιμετώπιση των ενδοομιλικών συναλλαγών **αποκλειστικά με άμεση εφαρμογή του προαναφερομένου πλαισίου του Υπουργείου Οικονομικών**, το οποίο εξυπηρετεί ουσιαστικά την αντιμετώπιση της οποιας φοροδιαφυγής και η **κατάργηση του άρθρου 26 Ν. 3728/08** που εξυπηρετεί άλλες σκοπιμότητες, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Τυχόν επιμέρους θέματα για την ερμηνεία ή τη βελτίωση των σχετικών διατάξεων όπως το ύψος και ο τρόπος υπολογισμού των προβλεπόμενων προστίμων συνιστούν αντικείμενο περαιτέρω εξέτασης του θέματος.

Με βάση τα παραπάνω είναι εύλογο ότι και η αρμοδιότητα ελέγχου θα πρέπει να ανατεθεί αποκλειστικά σε ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών (και όχι του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας) με εκπαιδευμένα στελέχη άριστης γνώσης αγγλικών και ηλεκτρονικών υπολογιστών.

2.2. Έλεγχοι

Πεποίθηση του ΣΕΒΕ είναι ότι η εξυγίανση και η διαφάνεια των φορολογικών ελέγχων θα εξυπηρετηθούν δραστικά, εάν απλοποιηθεί η διαδικασία τους στις εξής κατευθύνσεις:

2.2.1. Αντικειμενικοποίηση μέσα από την εφαρμογή ανά κλάδο συντελεστών καθαρού κέρδους σε σχέση με τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου και την αποδοχή ως ειλικρινούς, άρα μη ελέγξιμης, της φορολογικής δήλωσης των επιχειρήσεων που υπερκαλύπτουν τον συντελεστή καθαρού κέρδους.

2.2.2. Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλει η εταιρία να υπογράφεται και να πιστοποιείται από λογιστή/φοροτεχνικό, ο οποίος θα φέρει και ευθύνη για την ορθότητά της.

Οι δηλώσεις των επιχειρήσεων που ελέγχονται από ορκωτούς ελεγκτές να θεωρούνται ειλικρινείς, με την προϋπόθεση όμως ότι θα αυστηροποιηθούν οι ποινές εκπροσώπων εταιρίας, Λογιστών και Ορκωτών Λογιστών, όταν από δείγμα 5% αυτών των δηλώσεων που θα ελεγχθεί προκύψουν ανειλικρινείς.

2.2.3. Εξάλειψη των φαινομένων της ύπαρξης πολλών ανέλεγκτων χρήσεων και των συνεχών παρατάσεων στις παραγραφές – Μείωση του φόρτου των ελεγκτικών μηχανισμών με αξιοποίηση μηχανισμών υπολογισμού καθαρού κέρδους.

Τη δήλωση εισοδήματος θα πρέπει να την υπογράφει ελεγκτής της εφορίας, ο οποίος θα διενεργεί έλεγχο πριν την υποβολή της και θα εκδίδει πιστοποιητικό «φορολογικής ειλικρίνειας» με βάση τα πρότυπα της φορολογικής ελεγκτικής, αναμορφώνοντας ενδεχόμενα τη δήλωση εισοδήματος.

2.2.4: Δημιουργία κατάλληλων data rooms για τη διενέργεια ηλεκτρονικών ελέγχων των επιχειρήσεων από απόσταση ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος χωρίς να επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις και να αποτρέπονται φαινόμενα συνδιαλλαγής.

2.2.5.: Απομάκρυνση ελεγχόμενου από ελεγκτή: να μην υπάρχει δηλαδή δυνατότητα άμεσης επαφής. Το αυτό ισχύει για όλο τον υπόλοιπο δημόσιο τομέα και τις υπηρεσίες που παρέχει (άμεση αξιοποίηση κυβερνοχώρου).

2.3. Εκπτώσεις από το φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων βάσει αποδείξεων αγορών

Προτείνουμε να δοθούν ουσιαστικά κίνητρα σε όλους τους καταναλωτές - φυσικά πρόσωπα για λήψη αποδείξεων, έτσι ώστε να αποτραπεί η φοροδιαφυγή και η επιδίωξη παροχής έκπτωσης στον καταναλωτή σε περίπτωση μη έκδοσης αποδείξεων.

3. Φορολογία εισοδήματος Νομικών Προσώπων

3.1. Ως προς τα κέρδη των επιχειρήσεων, ο ΣΕΒΕ πιστεύει ότι **δεν θα πρέπει τα διανεμόμενα κέρδη να φορολογηθούν με βάση την κλίμακα φορολογίας φυσικών προσώπων**. Η όποια διαφορετική θέση συνιστά αντιαναπτυξιακό μέτρο, το οποίο μάλιστα δημιουργεί τεράστια γραφειοκρατική διαδικασία και είναι δεκτικό καταστρατήγησης.

3.2. Επίσης ο ΣΕΒΕ τάσσεται **υπέρ της εφαρμογής ενιαίου φόρου για όλες τις επιχειρήσεις με αντίστοιχες φορολογικές απαλλαγές** (FLAT RATE TAX SYSTEM). Άλλωστε η διεθνής πρακτική δείχνει ότι η φορολογική πολιτική (FLAT TAX), όπου έχει εφαρμοστεί, έχει άμεσα και ουσιαστικά αποτελέσματα και ενισχύει σημαντικά τα φορολογικά έσοδα, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, τη μείωση του διαχειριστικού κόστους καθώς και την προσέλκυση νέων επενδύσεων. Η διάκριση δεν συμβάλλει στην απλοποίηση του συστήματος, ούτε και στην επιδιωκόμενη φορολογική δικαιοσύνη, καθώς πολύ εύκολα μέσα από μια μητρική εταιρία σε χώρα με πολύ χαμηλό συντελεστή μπορεί να καταστρατηγηθεί.

Συνεπώς θα πρέπει για όλες τις μορφές επιχειρήσεων να καθιερωθεί ένας ενιαίος φορολογικός συντελεστής για τα κέρδη και να γίνονται φορολογικές εκπτώσεις στις πραγματοποιούμενες επενδύσεις.

Σημειώνουμε σε κάθε περίπτωση ότι στην Ελλάδα έχουμε φορολογικό συντελεστή 25% για τα αδιανέμητα κέρδη την στιγμή που στις περισσότερες οικονομίες της Ν.Α. Ευρώπης ο αντίστοιχος φορολογικός συντελεστής είναι 9 ή 10%. Επομένως ο φορολογικός συντελεστής σε καμία περίπτωση δε θα πρέπει να αυξηθεί, διότι θα οδηγηθούμε σε «αιμορραγία» επιχειρήσεων, χειροτέρευση της ρευστότητάς τους καθώς και σε ακόμη λιγότερο ελκυστικό περιβάλλον για προσέλκυση νέων επενδύσεων.

3.3. Η αυτοτελής φορολόγηση όπως και η κατά τεκμήριο φορολόγηση θα πρέπει να καταργηθούν, με εξαίρεση τις περιπτώσεις μεταβίβασης μέρους ή του συνόλου της επιχείρησης.

Επίσης **θα πρέπει να επανεξεταστεί το υψηλό ποσοστό της προκαταβολής φόρου εισοδήματος** στις επιχειρήσεις.

3.4. Συμφωνούμε απόλυτα με την **κατάργηση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων**. Όσα θέματα παραμείνουν σε ισχύ μετά την επεξεργασία και απλούστευσή του, θα πρέπει να ενσωματωθούν σε ενιαίο φορολογικό κωδικοποιημένο κώδικα (με τη φορολογία εισοδήματος). Προτείνουμε ιδιαίτερα την χρήση μόνο τιμολογίων πιστωτικών ακυρωτικών και δελτίων αποστολής, ως φορολογικά έγγραφα μέσω φορολογικού μηχανισμού.

3.5. Ως προς τις **φοροαπαλλαγές των επιχειρήσεων**, αυτές κατά βάση δεν υφίστανται, αλλά αφορούν μη επιχειρήσεις (ιδρύματα, κ.λ.π.). Ζητούμενο για τη στήριξη της ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων είναι οι φορολογικές εκπτώσεις, η έννοια και ο προσδιορισμός των οποίων, παρά τις όποιες προσπάθειες, παραμένουν σχετικά ασαφείς και δεκτικοί υποκειμενικών ερμηνειών από τους φορολογικούς ελεγκτές με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Εναλλακτική λύση για την αντιμετώπιση αυτής της ασάφειας των εκπτώσεων είναι η **αναγνώριση όλων των δαπανών των επιχειρήσεων, πλην αυτών που ρητά θα προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις**.

3.6. Η **φορολόγηση των μερισμάτων επιχειρήσεων** θεωρείται αντιαναπτυξιακό μέτρο. Ο ΣΕΒΕ προτείνει την πλήρη κατάργηση της φορολογίας μερισμάτων, ή σε κάθε περίπτωση, την φορολογία τους με πολύ χαμηλό συντελεστή.

3.7. Οι καθυστερήσεις στην είσπραξη απαιτήσεων επιχειρήσεων από το Δημόσιο που μειώνουν σημαντικά τη ρευστότητά τους, ιδίως αυτή την περίοδο της κρίσης, θα πρέπει να σταματήσουν ή να περιοριστούν δραστικά. Σε κάθε όμως περίπτωση, θα πρέπει να διασφαλίζεται και να διευκολύνεται η **εκχώρηση απαιτήσεων των επιχειρήσεων από το Δημόσιο** (πχ για πιστωτικό υπόλοιπο ΦΠΑ, χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων, κρατικές προμήθειες, κ.λ.π.) **προς τις τράπεζες**, με επιβάρυνση όμως του Δημοσίου για όποια έξοδα και επιβαρύνσεις προκύπτουν (τόκοι, κ.ά.).

4. Ειδικά φορολογικά θέματα εξαγωγικών επιχειρήσεων

4.1. Θέματα ΦΠΑ

4.1.1. Αυστηρή τήρηση της δεσμευτικής προθεσμίας του ενός μήνα για την επιστροφή πιστωτικού υπολοίπου σε εξαγωγικές επιχειρήσεις

Παρά τη βελτίωση της διαδικασίας επιστροφής του πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ στις εξαγωγικές επιχειρήσεις (ΑΥΟ 1060481/4643/810/Α0014/ΠΟΛ1073/ΦΕΚ 1164/30-07-04, Β' Τεύχος), συνεχίζονται οι καθυστερήσεις επιστροφής ΦΠΑ σε εξαγωγικές επιχειρήσεις με επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική τους θέση. Πάγιο και κυρίαρχο αίτημα του ΣΕΒΕ είναι η πιστή εφαρμογή της παραπάνω Απόφασης και η διενέργεια σχετικών εσωτερικών ελέγχων για την **επιστροφή του πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ σε εξαγωγικές επιχειρήσεις μέσα στη δεσμευτική προθεσμία του ενός μήνα** από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Η ηλεκτρονική παρακολούθηση της διαδικασίας επιστροφής (ημερομηνία κατάθεσης αίτησης, κ.λ.π.), ακόμη και δημόσια, και ο δειγματοληπτικός συστηματικός έλεγχος από τους οικονομικούς επιθεωρητές και τους λοιπούς ελεγκτικούς μηχανισμούς του ΥΠΟΙΚ μπορεί να βοηθήσει στην ουσιαστική εφαρμογή της απόφασης και στην πλήρη διαφάνεια της συγκεκριμένης συναλλαγής με το Δημόσιο.

4.1.2. Βελτιώσεις στη διαδικασία και στον χρόνο επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ άνω των 300.000€

Για τις περιπτώσεις επιστροφής ποσών άνω των 300.000€ για την οποία απαιτείται έγκριση του Υφυπουργού Οικονομικών προτείνονται: α) τουλάχιστον διπλασιασμός του προβλεπόμενου ορίου επιστροφής για το οποίο να απαιτείται έγκριση Υφυπουργού, β) δυνατότητα επιστροφής του υπολοίπου 10% του ΦΠΑ χωρίς να απαιτείται υπογραφή Υφυπουργού παρά μόνο προσωρινός έλεγχος, δεδομένου ότι έχει ήδη ελεγχθεί και εγκριθεί το αρχικό ποσό επιστροφής, γ) θέσπιση αποκλειστικής δεσμευτικής προθεσμίας για την επιστροφή ποσών μεγαλύτερων των 300.000€ όχι μεγαλύτερης των δύο μηνών. Η επιστροφή των ποσών είναι έντοκη και θα πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση, δ) καθιέρωση δημόσιας ηλεκτρονικής λίστας προτεραιότητας για την επιστροφή ποσών από εξαγωγικό ΦΠΑ μεγαλύτερων των 300.000€ για την ενίσχυση της διαφάνειας της διαδικασίας.

4.1.3. Λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές - Βελτίωση διαδικασίας επαλήθευσης ΑΦΜ/ΦΠΑ

4.1.3.1. Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη για λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές των ελληνικών επιχειρήσεων που παρατηρούνται κυρίως με γειτονικές χώρες-νέα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι ιδίως η Βουλγαρία, η Ρουμανία και η Ουγγαρία. Πιο συγκεκριμένα, καταθέτουμε την επιτακτική ανάγκη διασφάλισης του Έλληνα εξαγωγέα από τα προβλήματα που μπορεί να δημιουργηθούν σε μια ενδοκοινοτική συναλλαγή από θέματα ΦΠΑ. Αναφερόμαστε σε συναλλαγές αξιόπιστων εξαγωγικών επιχειρήσεων που, παρά το ότι λαμβάνουν κάθε δυνατό μέτρο (έλεγχος μέσω Internet της ύπαρξης και των στοιχείων της ξένης επιχείρησης κατά τη στιγμή της φόρτωσης, επαλήθευση από το Τμήμα Δ' VIES του ΥΠΟΙΟ, τιμολόγια, φορτωτικές με αποδείξεις παραλαβής από τον πελάτη, καταβολή τιμήματος μέσω τράπεζας, κ.λ.π.) ώστε να είναι καλυμμένες, βρίσκονται εμπλεκόμενες χωρίς καμία υπαιτιότητα, λόγω μη δηλώσεων των συναλλαγών εκ μέρους των επιχειρήσεων των άλλων κρατών μελών ή λόγω λαθών όσον αφορά σε δηλωθέντα στοιχεία (επωνυμία, ΑΦΜ/ΦΠΑ, κ.λ.π.) ή λόγω μη διαγραφής προβληματικών επιχειρήσεων (πτώχευση, κ.λ.π.) από το σύστημα VIES. Ο ΣΕΒΕ ζητά μέτρα για την προστασία των αξιόπιστων ελληνικών επιχειρήσεων που βρίσκονται εμπλεκόμενες σε τέτοιες υποθέσεις με σοβαρές επιπτώσεις για τις ίδιες (καθυστερήσεις σε χρόνο, κόστος, προσπάθεια συγκέντρωσης πρόσθετων δικαιολογητικών από τις ξένες επιχειρήσεις και φορολογικές αρχές, πρόσθετη απασχόληση προσωπικού, μείωση ρευστότητας, κίνδυνος συνεπειών λόγω εικαζόμενης εικονικότητας στοιχείων, κ.λ.π.). Το πρόβλημα γίνεται επιτακτικότερο στην χώρα μας, διότι, στις περιπτώσεις που δοθεί σχετική εντολή, ο έλεγχος καθυστερεί σημαντικά, λόγω της ανεπάρκειας των ελεγκτικών μηχανισμών, οπότε οι επιπτώσεις είναι ακόμη μεγαλύτερες.

Η νέα πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στο ΦΠΑ βρίσκεται προς τη σωστή κατεύθυνση και εκτιμάται ότι θα συμβάλλει στη μείωση φαινομένων φοροδιαφυγής ΦΠΑ. Τα μέτρα αυτά όπως ο καθορισμός ομοιόμορφης διαδικασίας και χρόνου διαγραφής επιχειρήσεων από το VIES (σε περίπτωση αδράνειας, πτώχευσης, κ.λ.π.) σε συνδυασμό με μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε εθνικό επίπεδο (συντόμευση χρόνου ελέγχων και επαλήθευσης ΑΦΜ/ΦΠΑ, τυποποίηση της διαδικασίας ελέγχου, κ.λ.π.) μπορούν να συμβάλλουν στην πάταξη της φοροδιαφυγής του ενδοκοινοτικού ΦΠΑ και στην προστασία των συνεπών εξαγωγικών επιχειρήσεων.

4.1.3.2. Σε κάθε περίπτωση η προβλεπόμενη στην ΑΥΟ1060481/4643/810/Α0014/21-07-04 υποχρέωση των ΔΟΥ να επαληθεύουν σε περίπτωση ενδοκοινοτικών παραδόσεων την εγγραφή του αγοραστή στο σύστημα VIES, θα πρέπει να διεκπεραιώνεται άμεσα, για να μην αποτελεί αιτία καθυστέρησης. Η εν λόγω διαδικασία είναι εξαιρετικά απλή και δεν δικαιολογείται καμία καθυστέρηση, η οποία όμως υφίσταται σήμερα καθώς ο έλεγχος γίνεται μόνο μέσω της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου και μάλιστα μόνο με τις συμβατικές μεθόδους (τηλέφωνο και φαξ).

Για τα κράτη μέλη που έχουν επιλέξει να μη δίδουν ανοιχτή πρόσβαση στο διαδίκτυο (σύστημα VIES) και για την επαλήθευση της επωνυμίας και άλλων στοιχείων των επιχειρήσεών τους (πχ δραστηριότητα), η παροχή δικαιώματος – στο πλαίσιο επικαιροποίησης του Πληροφοριακού Συστήματος των ΔΟΥ - στις οικείες ΔΟΥ πλήρους πρόσβασης στο σύστημα VIES ώστε η επαλήθευση να γίνεται από τις ίδιες χωρίς προσφυγή στην κεντρική υπηρεσία, θα διευκολύνει και θα συντομεύσει τον σχετικό έλεγχο. Βεβαίως το καλύτερο για τη διασφάλιση των επιχειρήσεων είναι να έχουν οι ίδιες πρόσβαση στο VIES με τα πλήρη στοιχεία των κοινοτικών επιχειρήσεων (σήμερα είναι κατά κανόνα σε θέση να ελέγχουν μόνο την ύπαρξη του ΑΦΜ/ΦΠΑ).

Η χώρα μας θα πρέπει να επανεξετάσει την πολιτική της στο θέμα αυτό και να δώσει ανοιχτή πρόσβαση επαλήθευσης και της επωνυμίας για τις ελληνικές επιχειρήσεις, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό και τις ελληνικές επιχειρήσεις ακόμα και στο εσωτερικό εμπόριο αλλά και τις κοινοτικές που συναλλάσσονται με τις ελληνικές.

Ως προς την ευθύνη των ελληνικών επιχειρήσεων σε περίπτωση απόκλισης στοιχείων της επιχείρησης ή της συναλλαγής ή απόκρυψης της συναλλαγής από την κοινοτική επιχείρηση, αυτή θα πρέπει να περιοριστεί. Ενδεικτικά προτείνουμε να προβλεφθεί ότι, εφόσον το ενδοκοινοτικό εμπορικό τιμολόγιο εκδίδεται με βάση τα στοιχεία που εμφανίζονται στο VIES κατά τον χρόνο έκδοσής του, όπως αυτά αποτυπώνονται στην εκτύπωση που θα τηρεί στο αρχείο της η ελληνική επιχείρηση, η τελευταία δεν θα φέρει καμία ευθύνη για τυχόν διαφοροποιήσεις που θα διαπιστωθούν στο μέλλον σε περίπτωση ελέγχου από τις ελληνικές φορολογικές αρχές (με δική τους πρωτοβουλία ή στο πλαίσιο αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής).

4.1.4. Πρόταση για συμψηφισμό του πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ εξαγωγικών επιχειρήσεων, από την κατάθεση της σχετικής αίτησης επιστροφής, με υποχρεώσεις που δημιουργούνται για την επιχείρηση προς το Δημόσιο, όχι μόνο φορολογικές (π.χ. φόρο εισοδήματος, ΦΠΑ, κ. ά.) αλλά και προς άλλους οργανισμούς/φορείς του δημοσίου όπως ασφαλιστικές εισφορές για το ΙΚΑ

Ο ΣΕΒΕ προτείνει το συμψηφισμό του πιστωτικού υπολοίπου ΦΠΑ εξαγωγικών επιχειρήσεων με οποιοδήποτε οφειλόμενο στο Δημόσιο φόρο (φόρο εισοδήματος, ΦΠΑ, κλ.π.) με σχετική εφαρμογή και προσαρμογή της διάταξης του άρθρου 83 Ν.Δ.356/74: Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων. Ο συμψηφισμός θα μπορεί να εφαρμόζεται από την κατάθεση της αίτησης επιστροφής (πριν δηλ. να βεβαιωθεί) και θα αφορά και υποχρεώσεις της επιχείρησης και προς άλλους οργανισμούς/φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως οι ασφαλιστικές εισφορές στο ΙΚΑ.

Σε περίπτωση που κατά τη βεβαίωση του επιστρεφόμενου ΦΠΑ υπάρχει απόκλιση από το αιτηθέν ποσό, ο υπόχρεος θα επιβαρύνεται με προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής (φόρων, εισφορών, κ.λ.π.).

4.1.5. Απλοποίηση της διαδικασίας τήρησης του Ειδικού Διπλοτύπου Απαλλαγής από ΦΠΑ ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος και να διευρυνθεί η χρήση του ΕΔΔΑ και στις μικρότερες εξαγωγικές επιχειρήσεις

Η επέκταση της χρήσης του Ειδικού Διπλοτύπου από περισσότερες εξαγωγικές επιχειρήσεις θα συμβάλει στη βελτίωση της ρευστότητάς τους. Πέρα από τους υφιστάμενους περιορισμούς για τη χρήση του Διπλοτύπου, η όλη διαδικασία είναι αποτρεπτική κυρίως για τις μικρότερες εξαγωγικές επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν την απαραίτητη εσωτερική οργάνωση και υποδομή για την τήρηση του εν λόγω Διπλοτύπου.

Ενδεικτικά για την απλούστευση της διαδικασίας αναφέρουμε την κατάργηση της υποβολής των τραπεζικών παραστατικών και την αντικατάστασή τους από δειγματοληπτικούς ελέγχους στις επιχειρήσεις, οι οποίες ούτως ή άλλως είναι υποχρεωμένες να φυλάσσουν τα σχετικά παραστατικά για λογιστικούς και φορολογικούς λόγους και την καθιέρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της λίστας των ενδοκοινοτικών παραδόσεων και εξαγωγών στην αρμόδια ΔΟΥ.

4.1.6. Διαλειτουργικότητα τελωνειακών και φορολογικών συστημάτων της ΓΓΠΣ

Η επιτάχυνση των ολοκληρωμένων εφαρμογών πληροφορικής που υποστηρίζουν τις σχετικές διαδικασίες (κυρίως τελωνειακές) και η υλοποίηση της διαλειτουργικότητας μεταξύ τελωνειακών και φορολογικών συστημάτων της ΓΓΠΣ θα συμβάλλουν στην απλοποίηση των σχετικών διαδικασιών και στη μείωση του χρόνου και του κόστους για τις επιχειρήσεις ως προς τις συναλλαγές τους με τις εν λόγω υπηρεσίες.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ο έλεγχος της απόδειξης της ενδοκοινοτικής παράδοσης και της εξαγωγής αγαθών για την απαλλαγή των εξαγωγικών επιχειρήσεων από το ΦΠΑ είτε για την αγορά αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών στο εσωτερικό της χώρας (ΠΟΛ 1262/93) είτε για την (επαν)εισαγωγή στο πλαίσιο της σχετικής απόφασης (Δ1163/678/Ε0017/2001) σε συνδυασμό με τις φορολογικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων (Intrastat, κ.λ.π.) είναι ουσιαστικά διπλός και διενεργείται από υπηρεσίες του ίδιου Υπουργείου (φορολογικές και τελωνειακές) με αποτέλεσμα την επιβάρυνση των επιχειρήσεων σε χρόνο και κόστος, αλλά και απασχόληση των υπηρεσιών του ίδιου Υπουργείου. Η προσκόμιση του διπλοτύπου θα πρέπει να είναι αρκετή, χωρίς να γίνεται από το τελωνείο περαιτέρω έλεγχος (απόδειξη της εξαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, κ.λ.π.) ώστε η όλη διαδικασία να είναι ευχερής και όχι γραφειοκρατική.

4.1.7. Οριστική λύση στο πρόβλημα της απόδειξης εξόδου εμπορευμάτων από την ΕΕ σε περίπτωση απώλειας του Αντιτύπου Νο3ΕΔΕ ή, μετά το νέο καθεστώς εξαγωγών, μη αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος για την έξοδο από το τελωνείο εξόδου στο τελωνείο εξαγωγής – Εναλλακτικά στοιχεία απόδειξης οριστικής εξαγωγής εμπορευμάτων για την απαλλαγή ΦΠΑ

Είναι γνωστά τα σημαντικά προβλήματα, σε τελωνειακό και φορολογικό επίπεδο (απόδοση ΦΠΑ εξαγωγής και σχετικών προσαυξήσεων, κ.ά.), που αντιμετώπιζαν οι εξαγωγικές επιχειρήσεις, ιδίως της Βόρειας Ελλάδας λόγω της μεγάλης συχνότητας εξαγωγών της στις γειτονικές χώρες της Ν.Α. Ευρώπης, από την απώλεια των θεωρημένων από το τελωνείο εξόδου Νο3 Ενιαίων Διοικητικών Εγγράφων (ΕΔΕ). Είναι επίσης γνωστό ότι μόνο μετά τις επίμονες παρεμβάσεις του ΣΕΒΕ το (πρώην) Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ρύθμισε με σχετικά ικανοποιητικό τρόπο (ΠΟΛ 1199/2002) το θέμα των εναλλακτικών στοιχείων απόδειξης της οριστικής εξαγωγής των αγαθών για την απαλλαγή του ΦΠΑ σε περιπτώσεις απώλειας του αντιτύπου 3 του ΕΔΕ. Παρόλα αυτά συνεχίστηκαν για διάφορους λόγους τα

προβλήματα των εξαγωγικών επιχειρήσεων, τα οποία μειώθηκαν σημαντικά μετά το νέο καθεστώς εξαγωγών (17.07.07) που προβλέπει την επιστροφή στο τελωνείο εξαγωγής του ηλεκτρονικού μηνύματος (επιβεβαίωση εξόδου) από το τελωνείο εξόδου.

Επειδή όμως και με το νέο καθεστώς τα προβλήματα είναι μεν περιορισμένα αλλά συνεχίζονται, θα πρέπει:

α) αφενός, να αντιμετωπίζονται με την ισχύουσα διάταξη με διασταλτική ερμηνεία (διαζευκτική και όχι σωρευτική αναζήτηση των εναλλακτικών στοιχείων απόδειξης της οριστικής εξαγωγής)

β) αφετέρου, να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό η διαδικασία ενιαίας αντιμετώπισης του θέματος σε κοινοτικό επίπεδο με εξεύρεση και ομοιόμορφη εφαρμογή λύσης μη παραβλάπτουσας τόσο τα δημοσιονομικά συμφέροντα όσο και την εξαγωγική προσπάθεια του συνόλου των κρατών μελών της ΕΕ και να υπάρξει συνεργασία και συντονισμός τελωνειακών και φορολογικών αρχών για την προσαρμογή της εφαρμογής της σε εθνικό επίπεδο.

4.2. Επιστροφή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης Καυσίμων στις εξαγωγικές επιχειρήσεις

Με το Ν. 2861/1954 θεσπίστηκε, για την ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, η επιστροφή στον εξαγωγέα των δασμών και φόρων των πρώτων και βοηθητικών υλών και καυσίμων, υγρών και στερεών, που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των εξαγομένων προϊόντων (όπου οι ύλες και τα καύσιμα υπεισέρχονται στο κόστος FOB των προϊόντων για να γίνουν μερικώς ανταγωνιστικά).

Με το άρθρο 21 παρ. 3 του Ν. 3193/2003 για τη στήριξη των βιομηχανιών-βιοτεχνιών μειώθηκε (από 16 Οκτωβρίου 2003) από 245€ σε 120€ το χιλιόλιτρο ο συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης για το πετρέλαιο κίνησης εσωτερικής καύσης (diesel) που χρησιμοποιείται από τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις στους κινητήρες σταθερής θέσης, στα μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό και στα οχήματα που σύμφωνα με τον προορισμό τους χρησιμοποιούνται εκτός οδικών αξόνων ή δεν έχουν λάβει άδεια κύριας χρήσης στις δημόσιες οδούς. Σε εφαρμογή της διάταξης αυτής εκδόθηκε η Φ610/338/22-06-04 ΑΥΟ.

Εφόσον οι δικαιούχες επιστροφής του ΕΦΚ βάσει της ως άνω ΑΥΟ βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις πραγματοποιούν και εξαγωγές εγχώριων προϊόντων, δικαιούνται επιστροφής του συνόλου του ΕΦΚ του πετρελαίου που χρησιμοποίησαν για την παραγωγή των εξαχθέντων προϊόντων. Στις περιπτώσεις αυτές που εφαρμόζονται και οι δύο διαδικασίες, το ποσό του ΕΦΚ που επιστρέφεται δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος των 245€ το χιλιόλιτρο και επομένως η Τελωνειακή Αρχή ελέγχου οφείλει να προβαίνει σε συμψηφισμό των αιτούμενων επιστροφών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, στις επιχειρήσεις αυτές επιστρέφεται η διαφορά του ποσού ΕΦΚ που υπολογίζεται με βάση το συντελεστή της περ. στ της παρ. 1 του άρθρου 73 του Ν. 2960/01 και του συντελεστή των 120€/χιλιόλιτρο.

Σήμερα η όλη διαδικασία είναι πολύ γραφειοκρατική και καθυστερεί σημαντικά, μεταξύ άλλων και λόγω ελλείψεων στο προσωπικό των τελωνείων που είναι αρμόδια για τη σχετική διαδικασία, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα ρευστότητας στις εξαγωγικές επιχειρήσεις. Για την επίλυση του προβλήματος αυτού προτείνουμε:

α) απλούστευση και συντόμευση της όλης διαδικασίας

β) επαναφορά της δυνατότητας **προκαταβολικής επιστροφής** (δυνατότητα των εξαγωγέων να λάβουν προκαταβολικά όλο ή μέρος του ποσού της επιστροφής) που προβλεπόταν στο άρθρο 5 του Ν.Δ. 4002/59 και ίσχυε μέχρι το 2002 – η

δυνατότητα αυτή θα διευκολύνει σημαντικά τη ρευστότητα των εξαγωγικών επιχειρήσεων, ιδίως αυτή την περίοδο της κρίσης

γ) καθιέρωση δεσμευτικού χρόνου επιστροφής (1 μήνας)

δ) δυνατότητα συμψηφισμού αντίστοιχη με αυτή που είδε αναφέρθηκε για το πιστωτικό υπόλοιπο ΦΠΑ (βλ. 4.1.3.3.).

4.3. Έκπτωση των δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας από τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων

Τα φορολογικά κίνητρα σχετικά με την έρευνα και την τεχνολογία έχουν αποδειχθεί μέχρι σήμερα επιτυχημένα και θα πρέπει να διατηρηθούν και να συμπληρωθούν με φορολογικά κίνητρα για την καινοτομία και την εξωστρέφεια. Ο ΣΕΒΕ έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια μια συστηματική προσπάθεια με στόχο την ενίσχυση των επιχειρήσεων για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, οι οποίες αποτελούν **προϋπόθεση για τη διεθνή ανταγωνιστικότητά τους**.

Μεταξύ άλλων, για το θέμα της **έκπτωσης από τα καθαρά κέρδη του 50% των δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας** (άρθρο 31.1.ια Κ.Φ.Ε.), προτείνουμε:

- α) να παραταθεί το μέτρο και **πέραν της 31.12.10**: με τον Ν. 3775/09 «Κανόνες Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών, Κανόνες Υποκεφαλαιοδότησης Επιχειρήσεων, Διαδικασία Ταχείας Αδειοδότησης και άλλες διατάξεις» ικανοποιήθηκε το αίτημα του ΣΕΒΕ καθώς δόθηκε παράταση της έκπτωσης των δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας από τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων για μια διετία (μέχρι 31.12.10). ο ΣΕΒΕ θεωρεί ότι το μέτρο θα πρέπει να έχει μακροχρόνια διάρκεια, τουλάχιστον μέχρι το 2015, για να μπορούν οι επιχειρήσεις να προχωρήσουν σε μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό. Ο ΣΕΒΕ ζητά από το Υπουργείο να επιμηκυνθεί περαιτέρω ο χρόνος παράτασης του μέτρου και πέραν της 31.12.10.
- β) να καταργηθεί η προϋπόθεση για την έκπτωση από τα καθαρά κέρδη οι εν λόγω δαπάνες να πρέπει να αυξάνονται. Σύμφωνα με την ισχύουσα διάταξη, μόνο εφόσον οι δαπάνες υπερβαίνουν μέσα στη χρήση, το μέσο όρο των αντίστοιχων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν τις δύο προηγούμενες χρήσεις, αφαιρείται από τα καθαρά κέρδη επιπλέον ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) των δαπανών αυτών που πραγματοποιήθηκαν στη χρήση. Η ενίσχυση της έρευνας δεν πρέπει να γίνεται μόνο αν οι δαπάνες γι' αυτή αυξάνονται και υπερβαίνουν το μέσο όρο των δύο προηγούμενων ετών.
- γ) να διευρυνθεί η έννοια των δαπανών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης ώστε σε αυτές να συμπεριληφθούν οι παρακάτω δαπάνες που είναι αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας έρευνας και τεχνολογίας:
 - απόκτηση και διατήρηση σημάτων συμμόρφωσης: οι δαπάνες απόκτησης και διατήρησης σημάτων συμμόρφωσης που συνδέονται άμεσα με τις δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης έχει διευκρινιστεί από το ΥΠΟΙΟ (ΠΟΛ 1106/24.07.08) ότι εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, θα πρέπει όμως να υπαχθούν και στις δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης που εκπίπτουν από τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων
 - εργαστηριακές δοκιμές από αναγνωρισμένα εργαστήρια
 - έξοδα κατοχύρωσης πνευματικής/βιομηχανικής ιδιοκτησίας
 - έξοδα για έρευνες αγοράς

- δ) να επανεξεταστούν ο τρόπος, η αρμοδιότητα και η αρχή ελέγχου και πιστοποίησης των δαπανών ως έρευνας και ανάπτυξης: σήμερα αρμόδια είναι η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας που έχει περικόψει δαπάνες που αφορούν υποχρεώσεις των επιχειρήσεων από την ίδια συμμετοχή σε ερευνητικά έργα ή προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή διεθνείς οργανισμούς (σχετ. ΠΟΛ 1228/02 του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών στην οποία, με βάση την υπ' αριθ. 12962/87 Απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ως δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας εκπεστέες από το εισόδημα των επιχειρήσεων χαρακτηρίζονται οι δαπάνες που αφορούν υποχρεώσεις της επιχείρησης από την ίδια συμμετοχή σε ερευνητικά έργα ή προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή διεθνείς οργανισμούς).

4.4. Κατάργηση Ενιαίου Τέλους Ακινήτων (ΕΤΑΚ) στις επιχειρήσεις – Απαλλαγή των επιχειρήσεων από τον ΦΜΑΠ για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα

Με τον Ν. 3634/08 (άρθρα 5 έως 21) επιβλήθηκε ενιαίο τέλος στην ακίνητη περιουσία (ΕΤΑΚ) νομικών προσώπων που βρίσκονται στην Ελλάδα. Το τέλος αυτό αντικατέστησε τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας από τον οποίο όμως, σύμφωνα με το σχετικό νόμο (άρθρο 23 Ν. 2459/97), απαλλάσσονταν τα κτίσματα ακινήτων βιομηχανικών, μεταλλευτικών, κ.λ.π. επιχειρήσεων που ιδιοχρησιμοποιούνται από τα νομικά πρόσωπα. Ιδιαίτερα επαχθής ήταν η νέα επιβάρυνση των επιχειρήσεων, ιδίως ως προς το 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο που αποτελούσε το κατώτατο τέλος. Η ρύθμιση αυτή ήταν εξαιρετικά επιβαρυντική για τις επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν κτίρια μεγάλης επιφάνειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι επιχειρήσεις με κτίρια μεγάλης επιφάνειας και σχετικά μικρής αξίας (πχ συσκευαστήρια φρούτων, κτηνοτροφικές μονάδες, αποθήκες αγροτικών προϊόντων, κ.λ.π.).

Με τον Ν. 3763/09 (άρθρο 6 παρ. 5) εξαιρέθηκαν από το κατώτατο όριο του 1 ευρώ, εκτός από τα ημιτελή κτίσματα που προβλέπονταν και στον προηγούμενο νόμο, τα γεωργικά και κτηνοτροφικά κτήρια, ενώ με την εγκύκλιο (αρ. πρωτ. 1052212/258/0013/22.05.09) του (πρώην) Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών δόθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με το ποια κτίρια νομικών προσώπων θεωρούνται γεωργικά και κτηνοτροφικά προκειμένου να εξαιρούνται από τον κανόνα του 1 ευρώ ανά τ.μ. κατά τον υπολογισμό του ΕΤΑΚ. Η εγκύκλιος εξαιρούσε από τα γεωργικά κτίρια τα κτίρια μαζικής διαλογής, συσκευασίας ή μεταποίησης αγροτικών ή κτηνοτροφικών προϊόντων, τα σφαγεία, τα εργαστήρια κατασκευής ή επισκευής αγροτικών μηχανημάτων και οι χώροι στους οποίους ψύχονται τα αποθηκευμένα προϊόντα. Η αξία των ανωτέρω κτισμάτων προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις επιχειρήσεις τυποποίησης και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, οι οποίες διαθέτουν, όπως προαναφέραμε, κτίρια μεγάλης επιφάνειας και σχετικά μικρής αξίας.

Τα παραπάνω θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της επικείμενης κατάργησης του ΕΤΑΚ και της αντικατάστασής του με τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας.

Ο ΣΕΒΕ συμφωνεί βεβαίως με την κατάργηση του ΕΤΑΚ και ως προς **τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας** που θα επανέλθει προτείνει την **πλήρη απαλλαγή των επιχειρήσεων – νομικών προσώπων και ατομικών επιχειρήσεων - για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα** (που χρησιμοποιούνται

για την κύρια δραστηριότητά τους, δηλαδή τους χώρους παραγωγής-μεταποίησης, τυποποίησης, αποθήκευσης, κ.λ.π.).

4.5. Αύξηση ποσοστού επισφαλειών εξαγωγικών επιχειρήσεων

Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα αυτή την περίοδο της διεθνούς οικονομικής κρίσης, είναι περισσότερο ευάλωτες σε επισφάλειες. Σε αυτό συμβάλλει η αντικειμενική δυσκολία για έκδοση τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων στο εξωτερικό αλλά και η μη προσφυγή στη δικαστική οδό στην ξένη χώρα για εμπορικές απαιτήσεις χαμηλού κόστους.

Με αυτά τα δεδομένα προτείνουμε την αύξηση ποσοστού επισφαλειών από 0,5% στο 2%, για τις εξαγωγικές τουλάχιστον επιχειρήσεις, στο σχηματισμό πρόβλεψης που αναγνωρίζεται φορολογικά προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα (άρθρο 31.1 περ. θ' του ΚΦΕ).

4.6. Αλλαγή της φορολογικής αντιμετώπισης των επιχειρήσεων λογισμικού

Με το Ν. 3522/2006 (παρ.9 άρθρο 27 που αντικατέστησε την περ. δ' της παρ.2 του ΚΒΣ, ισχύει από 22.12.2006 και καταλαμβάνει διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά) εισήχθη μια δυσμενής για τις επιχειρήσεις παραγωγής λογισμικού – που έχουν μάλιστα και εξαγωγική δραστηριότητα - διάταξη, σύμφωνα με την οποία η παροχή λογισμικού και η ενημέρωσή του καθώς και η διάθεση ηλεκτρομαγνητικών ή άλλων μέσων στα οποία ενσωματώνεται το δικαίωμα λήψης υπηρεσιών, θεωρούνται ως **παροχή υπηρεσιών**. Η κατάταξη αυτή:

- επιφέρει αδυναμία διαχωρισμού βιομηχανικών – βιοτεχνικών επιχειρήσεων παραγωγής λογισμικού και εμπορικών επιχειρήσεων λογισμικού (dealers), άρα και πρόβλημα αναγνωρισιμότητάς τους
- δημιουργεί αναπτυξιακά προβλήματα:
 - μη υπαγωγή σε αναπτυξιακούς νόμους
 - μη δυνατότητα δανεισμού με ευνοϊκούς όρους (βιοτεχνικά δάνεια χαμηλότοκα, κλπ)
- δημιουργεί πρόβλημα στις εξαγωγικές επιχειρήσεις, οι οποίες παράγουν και εξάγουν προϊόντα λογισμικού και όχι υπηρεσίες
- δημιουργεί πρόβλημα αποτίμησης της αξίας των εταιριών λογισμικού σε σχέση με τις εταιρίες του εξωτερικού
- έρχεται σε αντίθεση με το παγκόσμιο κατεστημένο των αρχών της παγκόσμιας βιομηχανίας λογισμικού (software industry) και προϊόντων λογισμικού (software product).

Θα πρέπει το θέμα να επανεξεταστεί και:

- α) να γίνει επαναφορά στις προηγούμενες διατάξεις του ΚΒΣ
- β) να απαλλαγούν ρητά από το άρθρο 8 του ΚΒΣ (υποχρέωση τήρησης βιβλίων αποθήκης και παραγωγής κοστολογίου) οι επιχειρήσεις παραγωγής λογισμικού λόγω της ιδιομορφίας του προϊόντος (μη αποθηκεύσιμο).